

Nionde roten, tomt 52

Kvarteret Klädespressaren

Tjugonde roten 1637–57v

Spannmålgatans norra

Elfte roten 1657h–70

sida nära östra vallen

Lars Bengtsson karduansmakare

1653–63, 1666–70 Gustavi tomtöreslängd 1670 t tomt

Arvid Bengtsson i Lars Bengtssons hus 1663

Lars Bengtsson Carduansmakare sålde 1670 (EIIa:3) ”hus på Spannmålgatan öster vid vallen näst intill Christian Plüss tomter i väster och ingen på öster sida” till Helge Sefridsson (Sigfridsson) timmerman. Enligt Göteborgs magistrats registratur 17.10.1673 hade karduansmakare Lars Bengtssons änka belägrats av en *tobaksbesökare Jonas Schartman* och därefter avlidit i oktober 1673. Schartmans hustru hade dömts från livet i Skara för tjuveri.

Helge Sigfridsson Kronotimmerman

1673–81, M1676: 1 tomt

Gustavi tomtöreslängd 1671–81: 1 tomt

Den 18.6.1707 sålde Helge Sigfridsson och hans hustru baktomten till

uppsättaren (sedermera båtekarlen) Anders Andersson

för 52 d 16 öre smt, varefter Anders Andersson bebyggde den. När Anders Andersson fick uppbud den 13.9.1709 sades den halva gården ligga mellan Lorens karduansmakare och murmästare Erik Gustavsson. Helge Sigfridssons dotter fick av de övriga arvingarna förhandsrätt att om hon mäktade göra det, lösa framtomten. Vidare fick Anders Andersson fri utgång åt gatan. Anders Andersson köpte av Helge Sigfridssons änka Kerstin Svendsdotter även framtomten för 86 daler. Han skulle dessutom betala hennes kända skuld 7 daler 16 öre och ”uppehålla henne i hennes sjukdom och intill hennes död med nödtorftigt uppehälle och sedan hederligen och kristligen låta begrava”. Hans köpeskilling uppskattades nu till 400 d smt men han förbehöll sig något mera, om någon mot hans förmodan skulle klandra köpet. Den 7.11.1719 fick båtekarlen Anders Andersson fasta på gården.

Anders Anderssons tomt taxerades 1715 till 80, hans hus till 120 och hans lösöre till 20 d smt. Då nämnes också båtedrängen *Carl Öijersson* (lösöre 50 d smt).

Helge Sigfridssons fattiga änka bor kvar i gården 1717 hos Anders Andersson uppsättare och hans hustru Brita Andersdotter. Där bor också *Anders Andersson båtedräng* med sin *hustru Johanna Rasmusdotter*, den nyssnämnde *Carl Öijersson båtedräng* med sin *hustru Maria Olufsdotter* samt *artillerihantlangaren Esbjörn Ahleroth* med *hustrun Karin Andersdotter*.

Någon gång före 1737 måste gården ha bytt ägare, ty den Anders Andersson, som då svarar för gården i tomtöreslängden är den, som 1717 var båtedräng. Han var troligen son till uppsättaren

Anders Andersson. Bouppteckningen efter denne Anders Andersson den yngre förrättades den 19.4.1738. Han sades då ha ägt ett gammalt hus på Spannmålgatan, till hälften nybyggt med 10 tolfte timmer, värt 200 d smt, samt hälften i hemförelärd Anders Amundsson, värderad 420 d smt. Hans änka Johanna Rasmusdotter sålde gården till

båtekarlen Olof Håkansson,

som var gift med hennes brorsdotter. Köpebrevet utfärdades den 11.4.1739 och omfattade ”ett till hälften byggt hus och gård på Spannmålgatan mellan Olof Flink i öster och karduanmakare Jonas Holmberg i väster.” (Berg: ”Husägare och tomter”).

Den 2.3.1744 anhöll åldermannen i hemförelärd Olof Håkansson om avsked från åldermannabefattningen, som han hade beklätt i tre års tid. Han stod ej att övertala att stanna kvar på posten. Ny ålderman blev bisittaren *Nils Eriksson*. På grund av svag hälsa ville också *bisittaren Olof Andersson Ahlström* avgå, varför han ersattes av *Håkan Gunnarsson* (EIIa:3) När ”båteredaren” Olof Håkansson avled den 17.3.1763 (bou 1.3.1764) efterlämnade han hus med hel tomt på Spannmålgatan, 4 000 d smt, varav han 1759 endast ägde hälften, mellan karduanmakare Jonas Holmberg i väster och timmermannen Olof Flink i öster. Hans hustru Gunilla Andersdotter hade avlidit 1759 (bou 10.7.1759). Han ärvdes av barnen *perukmakaregesällen Peter Olofsson Berggren* och dottern Anna, gift med perukmakare Lorens Swart (Berg II:5–6, 212)

Enligt tomtöreslängden övertog perukmakaren Lorens Swart gården men 1770 var grannen i väster karduanmakare Jonas Holmberg ägare. Bakgrunden var denna: Jonas Holmberg begärde 25.7.1767 (Gbg EIIb:22) inbördes i perukmakaren Lars Swarts på Spannmålgatan belägna hus och gård för 400 d smt skuld från 21.10.1763 och 11.10.1766. Den första skulden ådrog sig Lars Swart tillsammans med sin svåger Petter Berggren ”till vårt nuvarande stärbhus nödvändighet”. Den skulle betalas, så snart delning skett. De pantsatte då sin ograverade halva hemförelärd. Den 18.8.1760 hade Lars Swarts svärfader Olof Håkansson lånat 100 d smt av Jonas Holmberg och pantsatt sin del i *hemförelärd nummer 4, Olaus* kallad – det var dessa 100 d smt, som Lars Swart den 11.10.1766 åtog sig att betala.

I en inlaga till magistraten 1767 (EIIb:124, 5.8.1767) skrev *Christina Elisabeth Volster*, att perukmakaren Lars Swart den 2.6.1764 fått ett lån på 200 d smt av hennes sedermera olycklige man *kofferdikaptenen Georg Laurentz Lundgren*. Denne hade i oktober 1765 på sitt förda fartyg i Liverpool i England mördat hennes son och hans styvson *Benjamin Schutz* och därför blivit dömd till hängning. Av kunglig nåd hade han i stället blivit förvisad till de engelska kolonierna. Lars Swart hade till kapten Lundgren pantsatt sin halva hemförelärd Olaus och hus och gård i staden.

Ytterligare hade Lars Swart pantsatt gården till *hökaren Pehr Svensson* enligt dennes änka *Annika* (EIIb:125, 17.2.1768). Det framgår av hennes inlaga, att Lars Swarts svåger Petter Berggren 1768 var avliden.

Den 15.11.1784 kunde borgaren och hökaren Anders Lundsten (burskap 28.4.1775) uppbjuda ett för en köpeskilling av 2 600 d smt (433 rdr skill specie) inköpt hus och gård i stadens fjärde kvarter, som tillhört avlidne garvaren Jonas Holmberg. Det var beläget mellan Holmbergs övriga hus och gårdar å västra och hustimmermannen Olof Möllers å östra sidan, vilka Holmberg och hans hustru Catarina sålt den 29.7.1775. Anders Lundsten ägde gården vid branden 1764 men efter denna återgick äganderätten till familjen Holmberg, närmare bestämt karduanmakare Lorens Holmberg d.y., vars ödetomt 9.52 var år 1800. 1807 talar tomtöreslängden om hans ”tomt under byggnad”.

Senare uppbud av 9.52

auditör Arb.Orrberg

18.10.1835

karduansmak.J.P.Kindberg

23.2.1846

Se också 9.51.